

Meri Obstbaum

Suomen Pankki

Nopein talouskasvun vaihe on ohitettu

Euro ja talous 5/2018

Euro ja talous 5/2018

- Pääkirjoitus
- Ennuste 2018-2021
- Kehikot
  - Julkisen talouden arvio
  - Työn tuottavuuden heikkoon kehitykseen monia syitä
  - Tuottavuuden heikko kehitys haittaa viennin kasvua
- Artikkelit
  - Matalan tuottavuuden yrityksiä runsaasti Suomessa
  - Suomen julkisen talouden kestävyys
  - Elävätkö suomalaiset yli varojensa?
- www.eurojatalous.fi

Ennusteen yleiskuva: Nopein talouskasvun vaihe on ohitettu

- Suomen talouskasvu jatkuu, mutta kasvuvauhti hidastuu
  - Kansainvälisen talouden epävarmuudet varjostavat kasvua
- Työllisyyden vahva kasvu jää väliaikaiseksi, myös tuottavuuskasvu hidasta
- Julkinen talous pysyy alijäämäisenä ja kestävyysvaje suurena

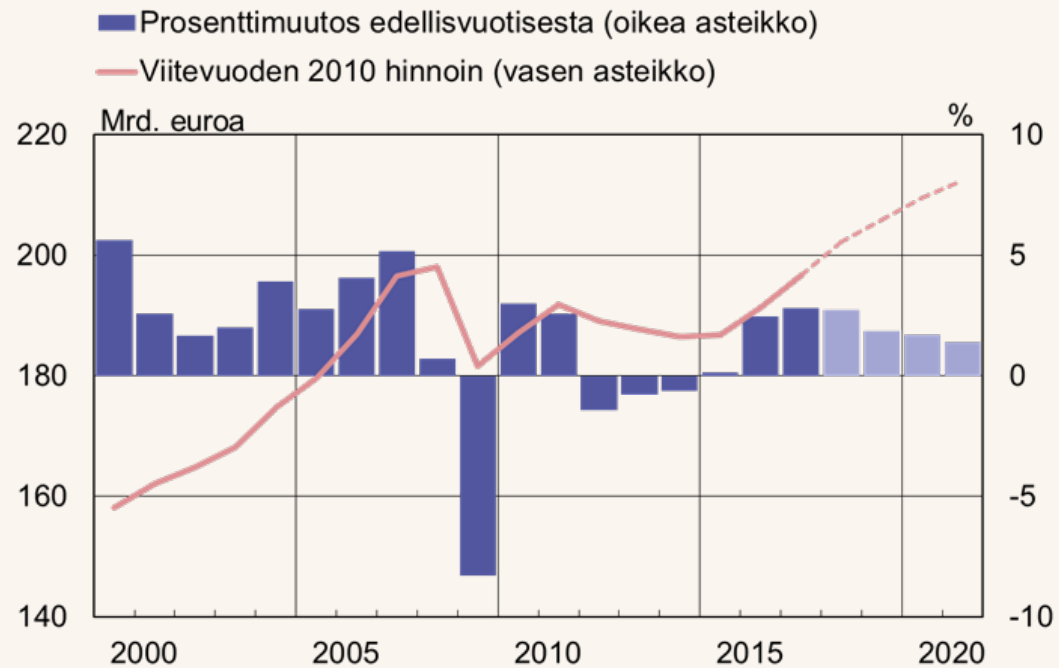
Kansainvälinen ympäristö edelleen Suomen kasvulle suotuisa

- Vientimarkkinat kasvavat, vaikka kasvu vähän hidastuukin
- Epävarmuus toistaiseksi heijastunut vientimarkkinoihin vain vähän
  - Maailmankaupan volyymi kasvaa edelleen
  - Euroalueen kasvun hidastumisessa myös väliaikaisia tekijöitä
  - Euroalueen investoinnit yhä kasvussa
- Rahoitusolot kotimaassa pysyvät kasvua tukevinä
  - Sekä kotitalouksien että yritysten rahoituskustannukset säilyvät matalina ja tukevat kulutusta sekä investointeja

Nopein kasvun vaihe on ohitettu

Kokonaistuotannon määrä

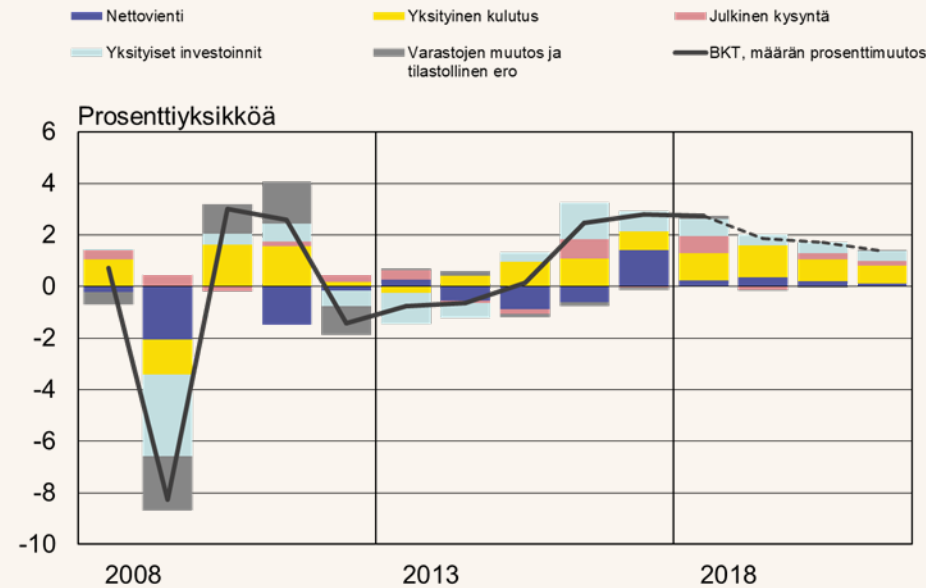
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
 eurojatalous.fi
 24078 @E&T_2018

BKT, prosenttimuutos		
	Joulukuu 2018	Kesäkuu 2018
2017	2,8	2,6
2018e	2,7	2,9
2019e	1,9	2,2
2020e	1,7	1,7
2021e	1,4	

Kasvu ennustevuosina pääasiassa kotimaisen kysynnän varassa

Taloukasvu perustuu pääosin kotimaiselle kysynnälle

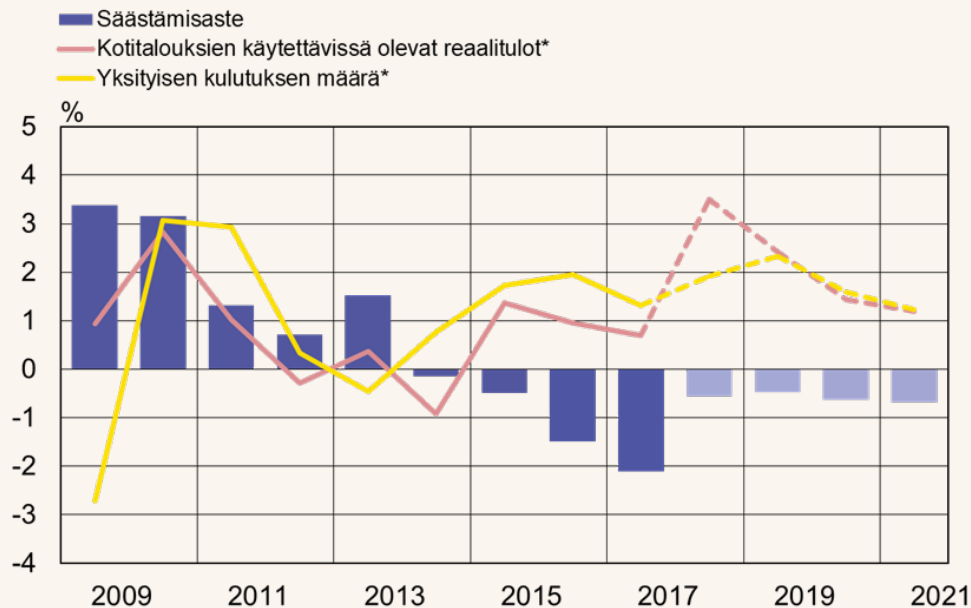

Kunkin kysyntäerän vaikutus BKT:n kasvuun on laskettu sen määrän kasvun ja edellisen vuoden arvo-osuuden perusteella. Vuosien 2018–2021 luvut ovat ennusteita.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
eurojatalous.fi
20756@Konttori@ET518_K1

Ostovoiman kasvu tukee kotitalouksien kulutusta

Kotitalouksien kulutus seurailee tulokehitystä

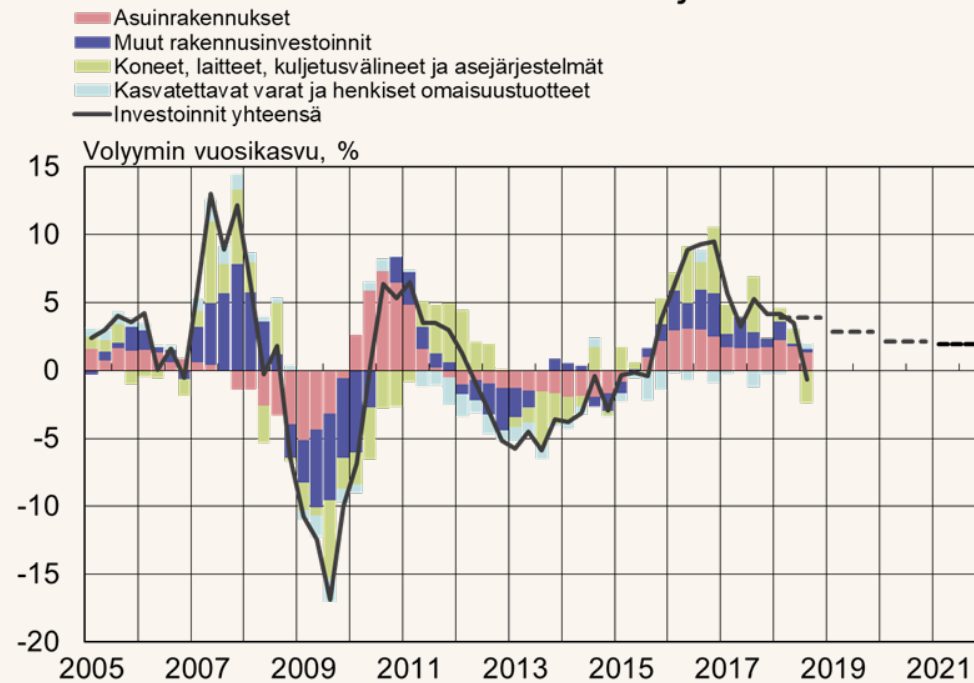
Kotitaloudet = kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
 *Prosenttimuutos edellisestä vuodesta.
 Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

18.12.2018
 eurojatalous.fi
 19912@ET_2018_5_tulot_ja_kulutus_K2

- Käytettävissä olevat tulot kasvavat
- Inflaation kiihtyminen vaimentaa ostovoiman kasvua ennustejakson lopulla
- Kulutusmenot pysyvät suurempina kuin tulot ja velkaantuminen jatkuu

Investointien kasvu hidastuu

Investoinnit hidastuvat ennustejakson aikana

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin ennuste.

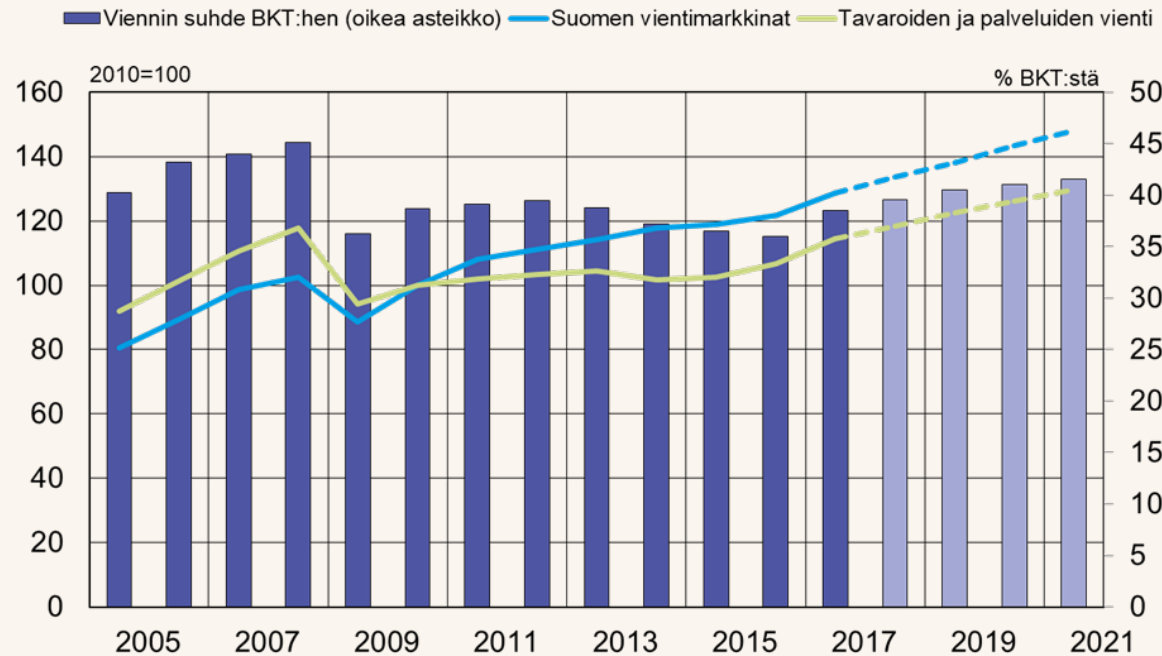
18.12.2018
eurojatalous.fi
30219@investoinnit_ET518K4

- Tuotannollisten investointien kasvu hidastuu 2018, mutta jatkuu koko ennustejakson
  - Rahoitusolot pysyvät suotuisina
  - Yritysten liikevaihto ja voitot kasvaneet
  - Kapasiteetin käyttö korkealla tasolla
- Rakennusinvestointien kasvu hidastuu selvästi v. 2019 alkaen
  - Uudisrakentaminen supistuu hieman, erittäin korkealta tasolta
  - Korjausrakentamisessa lievää kasvua

Viennin nopein kasvu takana

Viennin kasvu hidastuu

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

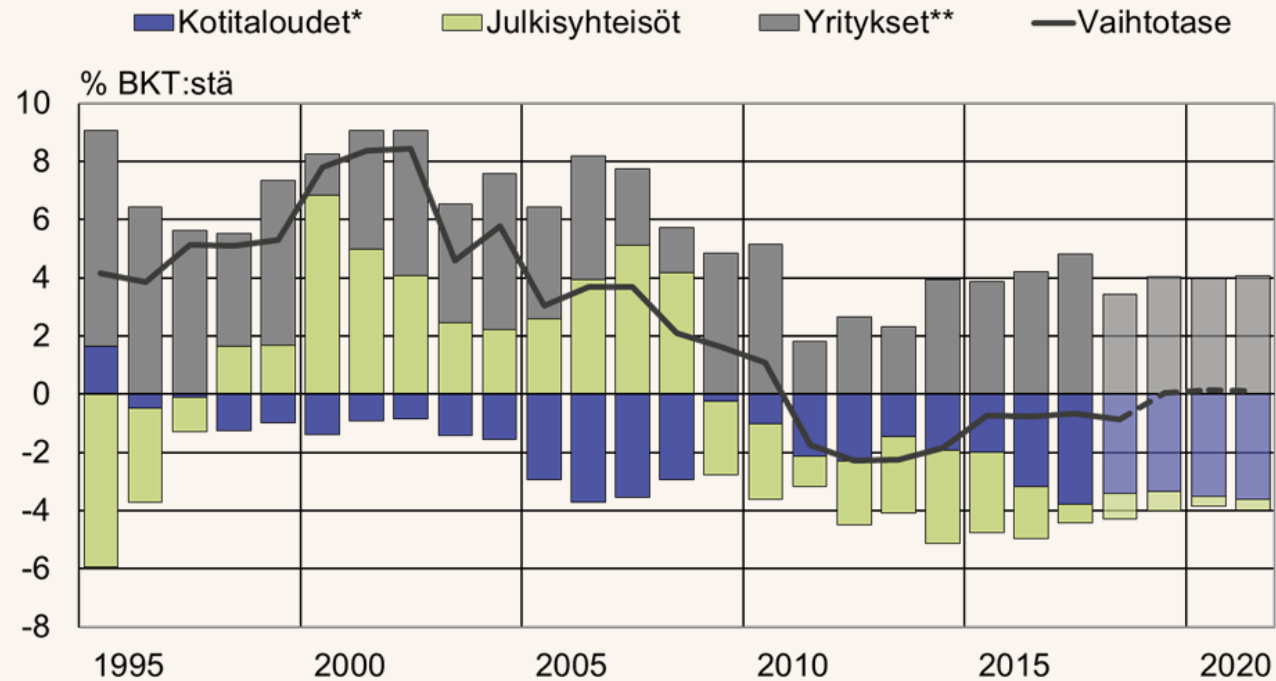
18.12.2018
eurojalous.fi
35897@Vientikuvio_ET518K6

- Vienti tänä vuonna samalle tasolle kuin ennen finanssikriisiä
- Vientimarkkinoiden kasvua varjostaa epävarmuus maailmantalouden kehityksestä ja euroalueen kasvun hidastuminen
- Vienti jää hiukan vientimarkkinoiden kasvusta

Vaihtotase on tasapainottumassa

Vaihtotase on tasapainottumassa

*Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

**Sisältää rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

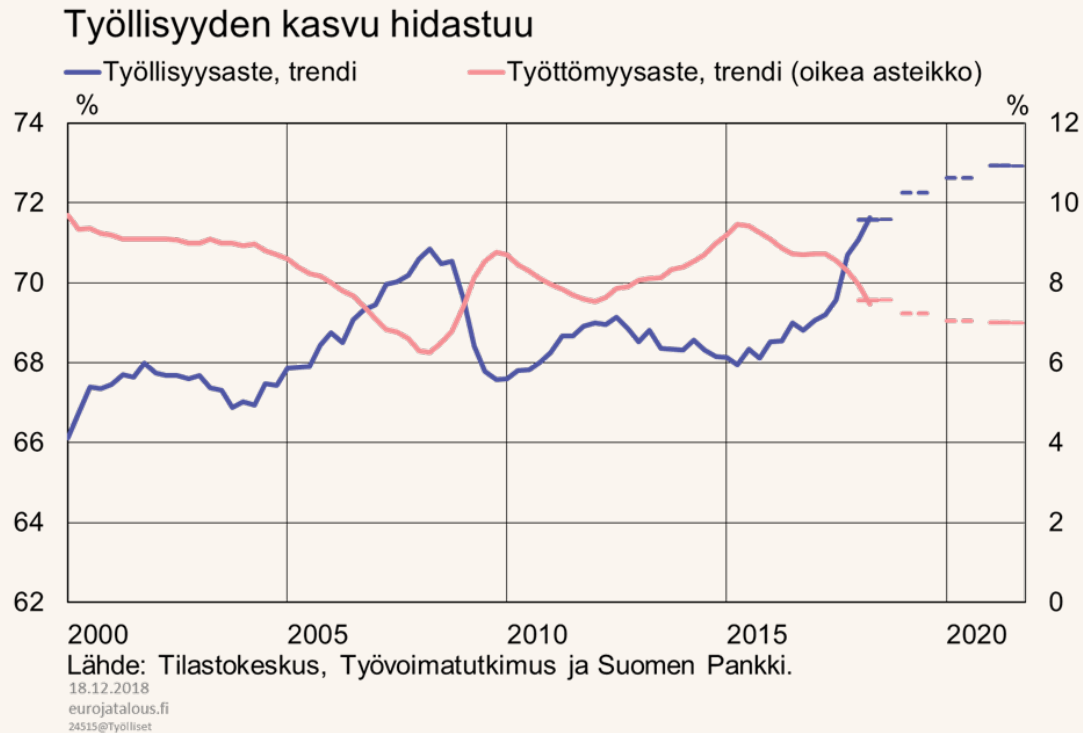
18.12.2018

eurojalous.fi

34210@vaihtotase

Työllisyyden poikkeuksellisen voimakas kasvu jää väliaikaiseksi ilmiöksi

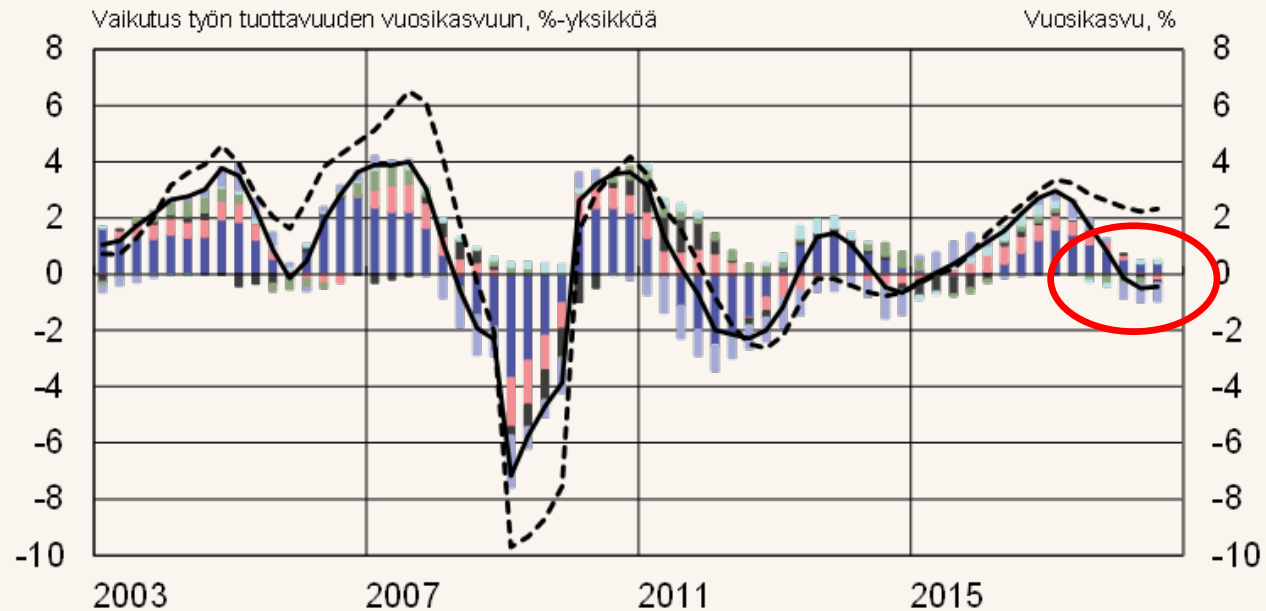

- Työllisyys kasvanut poikkeuksellisen voimakkaasti vuonna 2018
- Jatkossa työllisyyden kasvu hidastuu selvästi
  - Työmarkkinoilla pullonkauloja
  - Yhteensopivuusongelmia
  - Työkäisen väestön supistuminen jatkuu
- Työllisyysaste nousee 72 prosenttiin 2019 ja 73 prosenttiin 2021
- Rakennetyöttömyys pysyy korkeana

Työn tuottavuuden heikkouteen monia syitä

Toimialojen vaikutus työn tuottavuuden kasvuun*

- Koko teollisuus
- Kiinteistöalan toiminta
- Maa-, metsä- ja kalatalous (alkutuotanto)
- Työn tuottavuus yhteensä (oikea asteikko)
- Kauppa; liikenne; majoitus- ja ravitsemistoiminta
- Informaatio ja viestintä
- Muut toimialat
- - - Bruttokansantuotteen trendi (oikea asteikko)

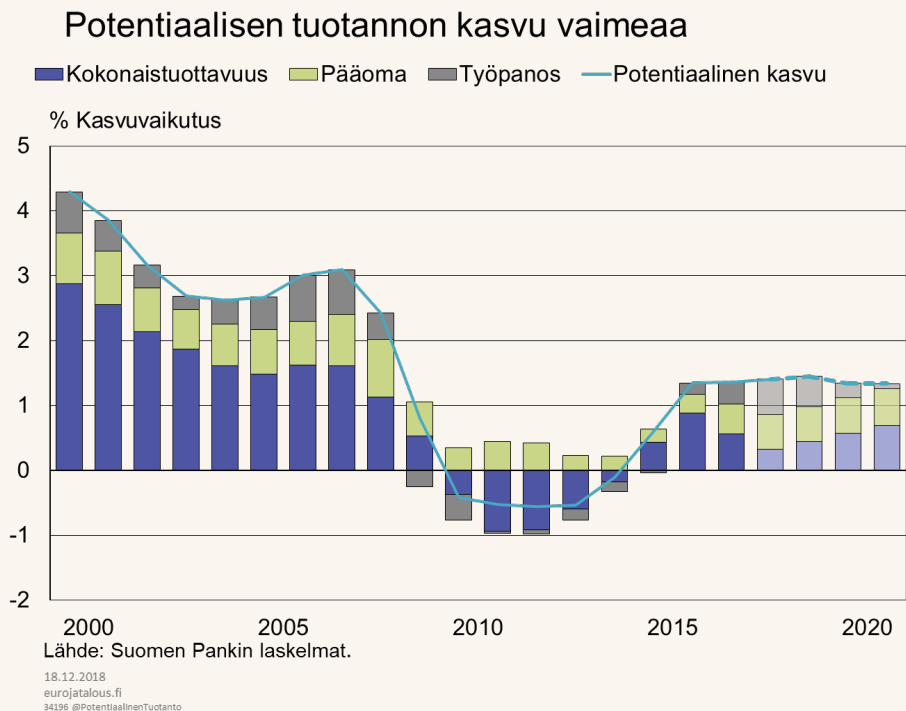

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

*Toimialan tuottavuuden muutos painotettuna toimialan arvonlisäyksen osuudella koko talouden arvonlisäyksestä.

18.12.2018
Eurojalous.fi
31606@Chart30_ET_5-2018

Talouden tarjontatekijät rajoittavat kasvumahdollisuuksia

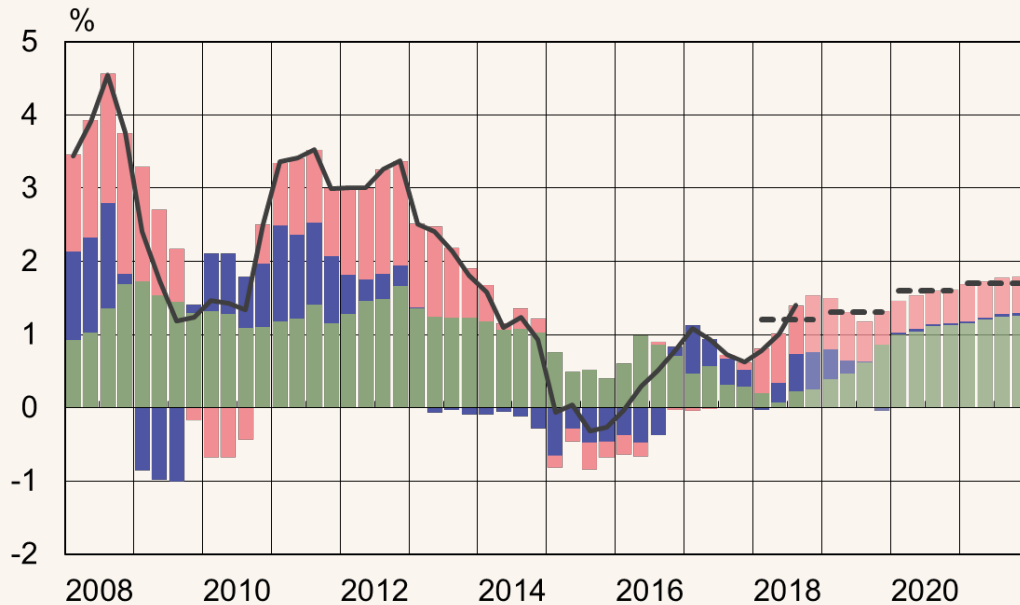
- Työpanoksen kasvuvaikutus hiipuu ennustevuosina
- Työn tuottavuuden kasvu jää finanssikriisiä edeltänyttä aikaa hitaammaksi
  - Kokonaistuottavuuden kasvutrendi on vaimeaa
  - Tuotannollisten investointien määrä jää vähäiseksi

Inflaatio kiihtyy vähitellen

Inflaatio yhä maltillista

- Palvelut ja teollisuustuotteet pl. energia
- Energiatuotteet
- Elintarvikkeet
- Inflaatio

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

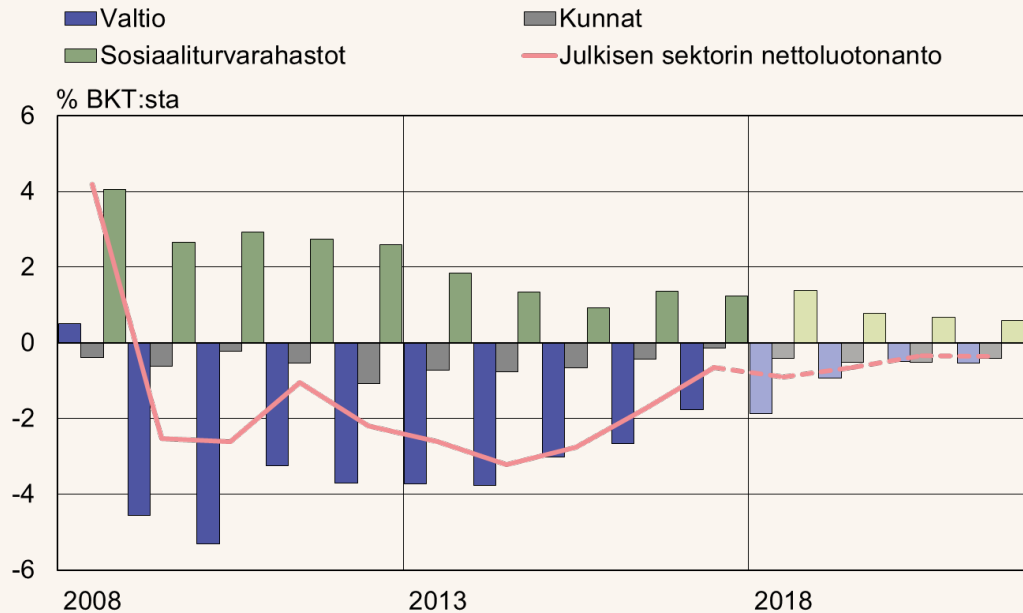
18.12.2018
eurojalous.fi
31705@YKHiennuste

	2017	2018e	2019e	2020e	2021e
Joulukuu	0,8	1,2	1,3	1,6	1,7
Kesäkuu	0,8	0,9	1,0	1,5	

Inflaatio ja ennusteet, %

Taloukasvu vauhdittaa julkisen talouden kohentumista - tasapainon saavuttaminen vaatii vielä toimia

Julkinen sektori säilyy alijäämäisenä

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

18.12.2018
eurojatalous.fi
35902@Chart1_ET518_K8

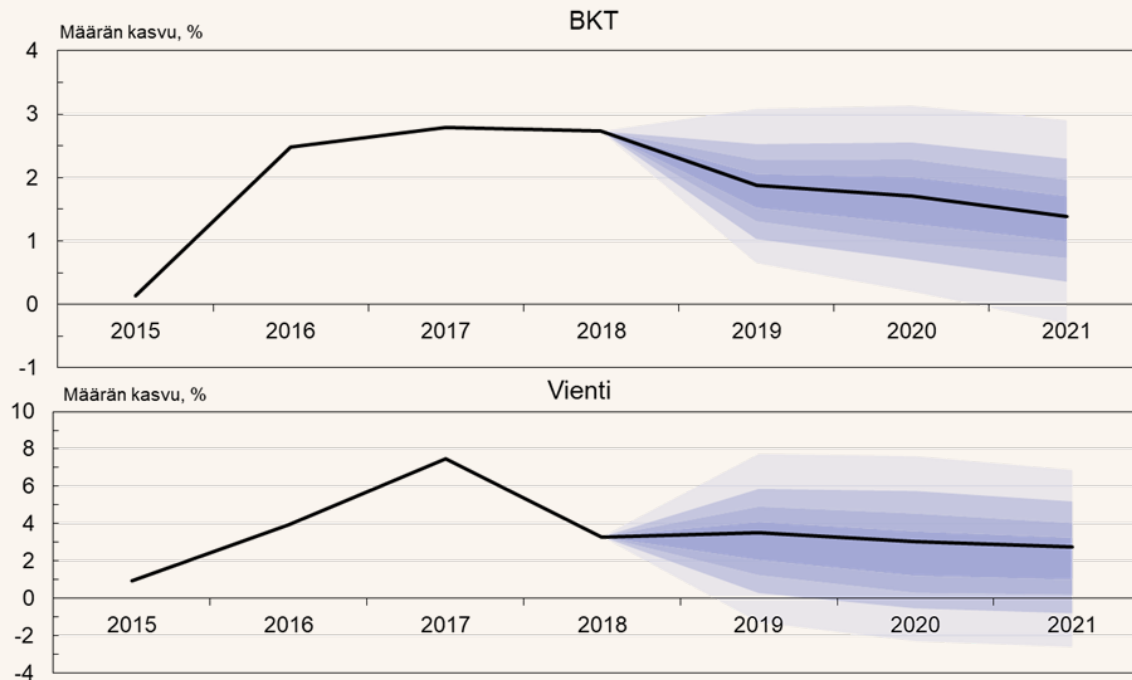
Julkinen sektori säilyy alijäämäisenä

- Valtion ja kuntien tasapainoon vaikuttaa hyvä suhdannetilanne ja valtiontalouden sopeutustoimet
- Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä supistuu, koska mm. eläkemenot kasvavat edelleen nopeammin kuin maksu- ja omaisuustulot
- Finanssipolitiikka säilyy kevyenä, vaikka eletään korkeasuhdannetta.
- Julkisen velan BKT-suhde laskee alle 60 % 2018

Ennusteen riskit painottuvat ennustettua heikomman kehityksen suuntaan

Kansainvälisen talouden riskien toteutuminen hidastaisi kasvuennustetta

Lähteet: EKP, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat. Musta viiva, perusennuste. Viuhkat kuvaavat 90, 70, 50 ja 30 prosentin todennäköisyysjakautumia.

18.12.2018
eurojatalous.fi
35463@Kuvio2

- Kansainvälisen talouden riskejä
  - Uhka kauppasodan kiihtymisestä
  - Kehittyvien maiden haavoittuvuus
  - Kiinan velkavetoinen kasvu
  - Euroalueen nopeampi hidastuminen
- Kotimaan riskit
  - Investoinnit voivat kasvaa ennustettua enemmän
  - Samoin työllisyys
  - Kotitalouksien velkaantuminen

Keskeiset ennusteluvut

Ennusteen keskeiset tulemat

Prosenttimuutos edellisestä vuodesta

	2018	2019 ^e	2020 ^e	2021 ^e		2018	2019 ^e	2020 ^e	2021 ^e
Bruttokansantuote	2,7	1,9	1,7	1,4	Työmarkkinat				
Yksityinen kulutus	1,9	2,3	1,6	1,2	Tehdyt työtunnit	2,2	0,8	0,4	0,4
Julkinen kulutus	2,6	-0,1	0,9	0,7	Työlliset	2,4	0,7	0,4	0,3
Yksityiset kiinteät investoinnit	3,7	2,3	2,3	2,1	Työttömyysaste, %	7,6	7,2	7,1	7,0
Julkkiset kiinteät investoinnit	1,6	-2,6	0,3	1,2	Yksikkötyökustannukset	1,0	0,6	1,6	1,4
Vienti	3,3	3,5	3,1	2,8	Palkansaajakorvaukset työntekijää kohti	1,3	1,8	3,0	2,5
Tuonti	2,7	2,7	2,6	2,5	Tuottavuus	0,3	1,2	1,3	1,1
Kysyntäerien vaikutus kasvuun									
Kotimainen kysyntä	2,4	1,5	1,5	1,5	Bruttokansantuote, hintaindeksi	1,3	1,3	1,8	1,7
Nettovienti	0,2	0,3	0,2	0,2	Yksityinen kulutus, hintaindeksi	1,1	1,3	1,6	1,7
Varastojen muutos ja tilastollinen ero	0,1	0,0	0,0	0,0					
Säästämisaste, kotitaloudet, %	-0,6	-0,5	-0,6	-0,7	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	1,2	1,3	1,6	1,7
					PI. Energia	0,9	1,3	1,7	1,9
Vaihtotase, % BKT:stä	-0,9	0,0	0,1	0,1	Energia	4,3	1,8	0,4	0,4

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Kiitos!
www.eurojatalous.fi